

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

Varianta 1

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I. TÉTEL

(30 punct)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt! A megadott kérdésekből, feladatokból kiindulva értelmezze a verset körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben!

Kosztolányi Dezső: Üres órákban

*Alkonytalan, homályos nappalok!
Hajnaltalan, világos éjszakák!
A fáradott perc lomhán andalog
s a végtelen időbe olvad át.*

*Üres vagyok. Átfog a semmiség.
A szürke ég ködébe bámulok.
Farsangi éjek, fekete misék
lelkembe hintik hulló hamujok.*

*Üres szobákat látok szerteszét
és hallgatom az elmúlás neszt.
Borús e zaj, rejtelmes és csodás,
nyögés, sikoly, vad ajtócsapkodás.*

*Távolban egy borfoltos asztal áll,
ott lakomázik a sötét halál.
S kísérteti gyászfüggönyök megett
egy megvetetlen ágy reám mered.*

*Érzem, nem alszom benne már soha...
Ó, jaj, a lelkem ez üres szoba!*

1907

Forrás: Kosztolányi Dezső összes versei, Osiris Kiadó, Budapest, 2019, 586p.

- a. Milyen viszony figyelhető meg a cím és a szöveg között? **5 pont**
- b. Mi jellemző a vers- és beszédhelyzetre? **5 pont**
- c. Mi jellemző a lírai én léthelyzetére? **5 pont**
- d. Melyik műfaj sajátosságait ismeri fel a szövegben? **5 pont**
- A költemény értelmezésének módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat. **10 pont**
- Megjegyzés:** A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a kérdések/feladatok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszoljon a kérdésekre!

Richter Gedeon 1902-ben átvette a forgalmas Üllői út 105. alatt található gyógyszerár üzemeltetési jogát. Kitűzött céljainak elérése érdekében Üllői úti patikája hátsó traktusában létrehozott egy laboratóriumot, ahol kezdetben szerény körülmények között készítette organoterápiás készítményeit.

A századfordulón – bár sok állati szerv biológiai hatásaival már tisztában voltak – sok hatóanyagot még nem tudtak azonosítani. Az egyetlen megoldás az volt, ha a teljes állati szervet feldolgozzák, ezért azt tüntették fel a gyógyszer csomagolásán, hogy a tablettá vagy az oldat hány gramm friss szervből lett előállítva. A gyógyszerek előállítása viszonylag egyszerű technológiával történt, melynek során a vágóhidakon beszerzett friss szerveket mosás, darabolás, szárítás, zsírtalanítás, porítás után tablettává préselték, vagy oldatot készítettek belőlük. Az organoterápia fejlődése rendkívüli módon felgyorsult a sok jótékony hatással rendelkező adrenalin felfedezésével. Mivel ez nagyjából egy időben történt Richter gyárának megalapításával, a gyógyszerész már a következő évben forgalomba is hozta adrenalin-tartalmú készítményét, és – hála a hatóanyag vérnyomás-emelő és vérzéscsillapító hatásának – már a kezdetekkor rendkívül nagy kereslet mutatkozott rá.

A korai sikerek, a jó koncepciójú árpolitika és a gyógyszerek kedvező árfekvése azt eredményezte, hogy a kereslet minden Richter-féle készítmény iránt rendkívül nagy volt. Ennek következtében a Sas patika egy idő után képtelen volt elegendő gyógyszert gyártani, ezért Richter Gedeon elhatározta, hogy kibővíti a termelést. 1906-ban Kőbányán megvásárolta a Cserkesz utca 63. alatti telket, ahol megkezdte egy ipari termelésre alkalmas gyógyszergyár építését, amivel 1908-ra el is készült.

Pályafutása csúcspontján Richter Gedeon termékei 12 aranyérmel szereztek a nemzetközi kiállításokon. 1924 és 1932 között több mint 50 Richter-képviselőt létesült, amelyek mintegy száz országban értékesítették a cég készítményeit. Bethlen István miniszterelnök előterjesztésére a kormányzó 1929. január 5-én a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta Richternek. A cég minden nyereségét visszaforgatta vállalkozásába, a gyár fejlesztésébe, de legnagyobb mértékben az export bővítésébe. Richter Gedeon tíz külföldi leányvállalatot is alapított, közülük a bukaresti, londoni, mexikói, milánói, São Paoló-i, zágrábi és varsói gyárakban jelentős gyógyszer-alapanyag-gyártás folyt. 1930-ra a Richter az egyik legjelentősebb magyar külkereskedelmi vállalatná fejlődött. Érdemes megemlíteni, hogy az alapító mindig kerülte a hitel felvételét. Fejlesztéseit fokozatosan, anyagi teherbíráshoz mérten, szükség esetén saját vagyona felhasználásával valósította meg. A megfontolt üzletpolitika miatt a cég stabil helyzetét még a gazdasági világválság sem tudta megrendíteni, elbocsátásokra nem került sor.

(a divany.hu cikke alapján)

1. A következő táblázat a Richter Gedeon karriertörténetével kapcsolatos információkat tartalmazza. Társítsa az évszámokat a hozzájuk tartozó eseményekkel! Írja át a vizsgalpra a helyes társításokat!

Évszámok:	Események:
1908	Richter telket vásárolt Kőbányán.
1930	Richter megkapta a királyi főtanácsosi címet.
1906	Richter átvette az Üllői út 105 alatt található gyógyszerár üzemeltetési jogát.
1929	A Richter az egyik legjelentősebb magyar külkereskedelmi vállalatná fejlődött.
1902	Felépült a Richter gyógyszergyár.

2. Értelmezze a szöveg alapján az *organoterápiás készítmény* kifejezést! **5 pont**
3. Melyik stílusréteg sajátosságait ismeri fel a szövegben? Indokolja válaszát! **5 pont**
4. A szöveg információit felhasználva érveljen 10–15 mondatban a gyógyszerkutatások szükségessége mellett/ellen! **10 pont**
- Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás **5 pont**
- Megjegyzés:** A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

III. TÉTEL

(30 punct)

Îrjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben **Női szerepek az irodalomban** címmel egy ön által választott magyar szépirodalmi mű (pl. **Margit legenda, Arany János: Ágnes asszony, Mikszáth Kálmán: A bágyi csoda vagy más olvasott mű**) alapján! Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg figyelembe véve az alábbi feladatsorban javasolt értelmezési szempontokat, de kiegészítheti ezeket más szempontokkal is!

- a. a választott alkotás műfaji sajátosságai 5 pont
- b. a tér- és időszerkezet jellegzetességei 5 pont
- c. a szereplők viszonyrendszere 5 pont
- d. a megjelenített női szereplő jellemábrázolása 5 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása.

10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.